

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

1.- 9.ROČNÍK

ŽŠ J. A. KOMENSKÉHO BRANDÝS NAD ORLICÍ

ŠKOLNÍ ROK 2022/2023

OBSAH:

1. Základní údaje o škole
2. Charakteristika školy
3. Analýza současného stavu
4. Vytyčení sociálně patologických jevů
5. Cíle
6. Úkoly pedagogů
7. Prevence v hodinách
8. Nabídka volnočasových aktivit
9. Spolupráce s rodiči
10. Spolupráce s odborníky a organizacemi
11. Materiály k problematice sociálně patologických jevů

1. Základní údaje o škole

Název a adresa školy: Základní škola J. A. Komenského Brandýs nad Orlicí, Žerotínova 29, Brandýs nad Orlicí

Jméno a příjmení ředitele: Mgr. Miloslav Dušek

Jméno a příjmení zástupkyně ředitele: Mgr. Iva Krajová

Kontakt: 465 544 218, zsbrandys@ttnet.cz

Jméno a příjmení metodika prevence: Mgr. Jana Křístková

Kontakt: 776 146 722, kristkova@zsbrandysno.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce: Mgr. Lada Nádeníková

Kontakt: nadenikova@zsbrandysno.cz

Naše škola vychází z Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) a Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

2. Charakteristika školy

Základní škola J.A.Komenského je menší škola rodinného typu, kterou tvoří devět tříd, tedy vždy jedna třída v každém ročníku. Docházejí k nám žáci nejen z Brandýsa nad Orlicí, ale také žáci z okolních obcí (Oucmanice, Sudislav, Němčí, Mostek, Turov, Orlické Podhůří). O výchovu a vzdělání našich žáků se stará stabilizovaný pedagogický sbor, v němž převažují zkušení učitelé s potřebnou kvalifikací. Naši pedagogové navzájem velmi úzce spolupracují, radí se společně o odborných problémech jednotlivých oborů a předmětů, hledají společně také řešení při potížích výchovných či sociálních, abychom mohli pomoci každému dítěti, které pomoc nebo radu potřebuje.

Vzhledem k nižším počtům žáků ve třídách je v naší škole uplatňován při výuce individuální přístup a na základě dobré znalosti každého dítěte pedagogové pomáhají žákům se profesionálně orientovat ve vyšších ročnících, ale i řešit nejrůznější problematické situace, které jej mohou potkat v jeho školním věku. Škola se snaží pomáhat rovněž nadaným dětem v rozvoji a uplatnění jejich talentu.

Základní škola J.A.Komenského je školou s právní subjektivitou, jejím zřizovatelem je Město Brandýs nad Orlicí. Areál dvou školních budov a tělocvičny se rozkládá ve středu města, jak si

to představoval sám Komenský: „Místo pro školu budiž vybráno zcela uprostřed města, jako ve středu kolem nějakého opsaného kruhu, aby bylo snadno přístupné všem.“ Školní jídelna se nachází v samostatné budově 200 metrů od školy.

Materiální technické podmínky jsou na velmi dobré úrovni. Máme k dispozici 9 kmenových učeben, 11 moderně vybavených odborných pracoven (zejména vizuální nebo multimediální učebnu), 2 místnosti pro školní družinu a tělocvičnu s velkým i malým sálem.

Škola každoročně organizuje seminář a celostátní soutěž Komenský a my, okresní i krajská kola sportovních soutěží, z nichž nejdelší tradici má Běh Údolím J.A.Komenského, dále pořádá vystoupení pěveckých a recitačních kolektivů, jazykové poznávací zájezdy do Anglie, pravidelná setkání s partnerskými školami ze Slovenska a Maďarska.

Svou činnost naše ZŠ obohacuje účastí v některých celostátních projektech – VČELE, Peníze školám, Comenius, Rychleji do Evropy. Pořádáme také vlastní projekty k aktuálním tématům z oblasti ekologie, dopravní výchovy, ochrany zdraví apod. Naše žáky motivujeme vedle činností nad rámec výuky a zapojením do nejrůznějších soutěží také nabídkou řady zájmových kroužků. Od roku 2010 udělujeme čestné uznání a plaketu pro našeho nejúspěšnějšího žáka.

Svým vlastním ŠVP „Dílna lidskosti“ a všemi svými aktivitami se škola snaží prokázat, že si čestný titul ZŠ J.A.Komenského skutečně zaslouží.

3. Analýza současného stavu

Ve škole převládá příznivé, bezpečné, sociálně pozitivní klima. Rodinná atmosféra umožňuje otevřené a včasné řešení vzniklých výchovných, vzdělávacích a sociálních problémů. Většina žáků pravidelně navštěvují školu, plní si své povinnosti, vůči sobě navzájem jsou kamarádští a ohleduplní. V loňském školním roce jsme zaznamenali menší nárůst nežádoucích jevů, jako je agresivita, nekázeň, nesnášenlivost vůči druhým ani s jiným sociálně patologickým chováním (s násilím, vandalismem, šikanou,...). To připisujeme neklidnému a náročnému období spojenému s covidovou pandemií. Občasné vulgarismy a mírné potyčky jsou nejčastější problémy, které musíme řešit. Žáci ví o schránce důvěry, které mohou svěřit své problémy, ale mohou se se svými starostmi obrátit osobně na pedagogické pracovníky. Snažíme se o citlivý a individuální přístup v komunikaci. Také při jednání s rodiči upřednostňujeme otevřenost a vzájemnou důvěru.

4. Vytyčení sociálně patologických jevů

Minimální preventivní program se zaměřuje na prevenci všech negativních sociálních jevů, které se ve škole mohou vyskytovat:

- Drogových závislostí, alkoholismu a kouření
- Kriminality a delikvence
- Virtuálních drog (počítače, televize a video), kyberšikaně
- Patologické hráčství (gambling)
- Záškoláctví
- Šikanování, vandalismu a jiných forem násilného chování
- Xenofobie, rasismu, intolerance, antisemitismus

V rámci primární prevence chceme poskytnout žákům co nejvíce informací o drogové problematice (přiměřeně věku), předejít agresivitě žáků, naslouchat jejich problémům, otevřeně s nimi hovořit, zvýšit jejich odolnost vůči těmto jevům a nabídnout jim alternativní způsob trávení volného času.

Škola na sebe musí vzít povinnost poskytovat nabídku takových činností a podmínek, které vedou k získání potřebných sociálních dovedností, k odmítání všech forem sebedestrukce, projevů agresivity a porušování zákona.

5. Cíle

Základním principem preventivní strategie na naší škole je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti, k získávání dovedností a návyků v oblasti komunikace, tolerance, důvěry, vzájemné úcty a sebeúcty, vytváření bezpečného prostředí a dobrých vztahů s rodiči. V tomto smyslu povedou pedagogové důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka, a budou rozvíjet zejména pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka, respekt k individualitě každého jedince, humánní a tolerantní jednání, jednání s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

V tomto školním roce bude věnována pozornost následujícím základním přístupům:

- aktivitám zaměřeným na poskytování informací žáků v rámci výchovně vzdělávacího procesu
- informací týkajících se zdraví, zdravého životního stylu a sociálně patologickým jevům, nabídce široké škály volnočasových aktivit

- programům aktivního sociálního učení, které využívají skupinových forem práce a vycházejí z předpokladu, že většina výchovných problémů je interpersonální povahy a souvisí zejména s kvalitou mezilidských vztahů
- poradenské činnosti poskytované ve škole nebo ve spolupráci se specializovanými zařízeními

6. Úkoly pedagogů

Informovat na poradě předat materiál nově příchozím kolegům, účast výchovného poradce, školního metodika prevence a dalších pedagogů na seminářích, přednáškách, akreditovaných kurzech k problematice zdravého životního stylu, šikanování a dalších sociálně patologických jevů samostudium (odborná literatura, tisk, film, video, internet)

7. Prevence v hodinách

1., 2. ročník

- výchova ke zdravému životnímu stylu (základy etické a právní výchovy)

TU : navazování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě

včasné odhalování specifických poruch učení a chování či jiných postižení,
výchova k vhodnému využívání volného času po vyučování

3. – 5. ročník

- výchova ke zdravému životnímu stylu, rozvoj citového a právního vědomí, formování občanských postojů

TU: všestranný rozvoj osobnosti dítěte

zvyšování sebevědomí, správné sebehodnocení, sebeúcta, sebeláska

výchova k umění komunikovat

vztah k partě, kamarádům, kamarádství

poučení o škodlivosti kouření, alkoholu, zneužití drog

výchova k toleranci, mezilidské vztahy

výběr vhodné náplně volného času

6. – 9. ročník

- výchova ke zdravému životnímu stylu v jednotlivých výukových předmětech

Vz: vztahy v rodině, vztahy k vrstevníkům, mladším a slabším spolužákům, vztahy k lidem odlišných názorů, náboženství, kultury, barvy pleti, vztah

- k hendikepovaným lidem, závislosti, návykové látky, prevence pohlavních chorob, apod.
- Ov: rozvoj právního vědomí žáků – trestné činy, trestné činy v oblasti sociálně patologických jevů, právní podstata trestních činů, beseda s policií.
- Vv: zařazování témat vztahujících se k sociálně patologickým jevům: jak využívám volný čas, můj vztah k drogám, kouření, alkoholu, reklama – pochopení principu reklamy
- Tv: sport a sociálně patologické jevy – význam sportu v prevenci, soutěžení, fairplay, vztahy mezi hráči v kolektivních hrách, tolerance mezi hráči, vzájemná pomoc a povzbuzování při soutěžích, podpora a povzbuzování mladších, slabších a méně zkušených spolužáků
- uplatňování při Tv, sportovních soutěžích ve škole i při reprezentaci školy na veřejnosti, zvyšování odolnosti proti zátěžím, posilování, relaxace, regenerace po zátěži, doping
- Čj: slohové práce na téma drogy a společnost, drogy a já, co bych poradil spolužákovi, který je šikanován, který bere drogy, můj názor na soužití s lidmi jiného názoru, barvi pleti
literatura 70. let – Radek John, Horst Rieck
- Z: výchova k toleranci mezi lidmi jiných ras, náboženství, kultury vegetační pásma světa - hlavní oblasti produkce drogových látek
- Př: podstata drog, působení návykových látek na organismus, na vývoj jedince, změny činnosti organismu po požití návykových látek
mák – zneužití, konopí seté, durman, houby
- Ch: chemické složení některých drog, zneužití léků k výrobě drog, alkoholy apod.
- D: 1492 (Kolumbus) do Evropy tabák, drogy, ...alkohol do Ameriky
Občanská válka v USA – rasismus, 2. sv. válka – rasismus, nacionalismus, antisemitismus
- Aj: slovní zásoba, internet
- Sl: Beatníci, surrealismus, prokletí básníci, ruská literatura
- In: správné využití počítačů při studiu i zábavě, hygiena práce s počítačem, nezneužívání počítače, kyberšikana

8. Nabídka volnočasových aktivit

- **školní družina**
- **žakovská knihovna**
- **kroužky:** fotbalový, florbalový, počítačový, zdravotní Tv, sborový zpěv, literární, seminář z matematiky, seminář z čj,...

- **soutěže:** Olympiáda Čj, M, F, Z, D, matemat. soutěže: Pythagoriáda, poznávací soutěž PŘ, výtvarná soutěž, pěvecká soutěž, recitační soutěž, dopravní soutěž, literární soutěž, turnaj ve vybíjené, kopané, florbalu, Zdatné děti, Školympiáda, Mladý chemik...
- **akce pořádané školou:** Tělovýchovná slavnost

Běh údolím J. A. Komenského

Komenský a my

Setkání tří škol

9. Spolupráce s rodiči

- všeobecné informace o problémech a o situaci mezi žáky na škole se podávají na společných schůzkách rodičů a učitelů, popřípadě formou dopisů
- osobní informace o jednotlivých žácích se rodičům poskytují na předem domluvených informačních schůzkách s vedením školy, třídním učitelem, výchovným poradcem, školním metodikem prevence
- škola nabízí besedy pro rodiče s odborníky o prevenci a řešení sociálně patologických jevů u dětí, kontaktní adresy, odbornou literaturu

10. Spolupráce s odborníky a organizacemi

- PPP Ústí nad Orlicí
- okresní metodik prevence
- SVP Ústí nad Orlicí
- ekocentrum Paleta (Pardubice)
- OSPOD
- Policie ČR
- Mimoza Ústí nad Orlicí
- kurátor a sociální pracovníce soc. referátu příslušných městských úřadů
- SVP Pyramida Rybitví

11. Materiály k problematice sociálně patologických jevů

Knihy

- *Bolest šikanování* (Michal Kolář)
- *Alkohol, drogy a vaše děti* (Prim. MUDr. Karel Nešpor Csc., PhDr. Ladislav Csémy)
- *Středoškoláci o drogách, alkoholu a kouření*
- *Drogová závislost (Může být ohroženo i Vaše dítě?)* (MUDr. Jiří Presl)
- *Týká se to i mne? (Jak překonat problémy s alkoholem)* (Prim. MUDr. Karel Nešpor Csc.)
- *Sám sebou 1, 2, 3* (Zdena Kašparová, Tomáš Houška a kol.)
- *Drogy! (106 otázek a odpovědí)* (Radek John, MUDr. Jiří Presl)
- *Krotíme obrazovku* (Pavel Říčan, Drahomíra Pithartová)
- *My děti ze stanice ZOO* (Horst Rieck)

DVD

- *Dokumenty v rámci festivalu Jeden svět*
- *Kouření a já (+ projekt pro 6. a 9.r.)*
- *Bezpečný internet*
- *Zkažená mládež*

Brožury

- *Proč?*
- *Drogy*
- *Jak pomáhat dětem odmítat alkohol a drogy*
- *Záleží na tobě!*
- *Můj kamarád bere drogy*
- *Příručka pro mladé spolupracovníky programu Fit 2001 – Klub pro 3. Tisíciletí*
- *Přestáváme kouřit*
- *Vyber si zdraví*
- *„Průchozí“ drogy (Co by měli vědět rodiče a další dospělí, kteří se starají o děti a dospívající)*
- *Jste závislí na nikotinu?*
- *Rizika alkoholu ve zdraví a nemoci*
- *Dnes naposled! (Jak přestat kouřit)*
- *Zrádné hazardní hry*
- *Jak se chránit před úrazy*
- *Hazardní a počítačové hry u dětí a dospívajících*
- *Výchova v prevenci HIV / AIDS*
- *Romská duše*